

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 36

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 12 ianuarie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE		
2.	— Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și pentru modificarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății	2–3
11.	— Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și pentru modificarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății	3
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 554 din 12 iulie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și art. 19 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblul său	4–6
	Decizia nr. 629 din 27 octombrie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 48 și a celor ale art. 89 alin. (1) lit. e) raportat la art. 14 lit. b) teza finală din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat	7–10
ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI		
	Hotărârea din 5 aprilie 2016 în Cauza Cazan împotriva României	11–15
	★	
	Rectificări	16

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****SENATUL****LEGE****pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și pentru modificarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății****Parlamentul României adoptă prezenta lege.**

Art. I. — Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 100 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 100. — Venitul impozabil lunar din pensii se stabilește prin deducerea din venitul din pensie a sumei neimpozabile lunare de 2.000 lei.”

2. La articolul 101, alineatul (9) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(9) În cazul veniturilor din pensii și/sau al diferențelor de venituri din pensii, sumelor reprezentând actualizarea acestora cu indicii de inflație, stabilite în baza hotărârilor judecătorești rămase definitive și irevocabile/hotărârilor judecătorești definitive și executorii, impozitul se calculează separat față de impozitul aferent drepturilor lunii curente, prin aplicarea cotei de 16% asupra venitului impozabil, impozitul reținut fiind impozit final. Venitul impozabil din pensii se stabilește prin deducerea din suma totală a contribuției individuale de asigurări sociale de sănătate, datorată, după caz, potrivit legii în vigoare în perioada căreia îi sunt aferente și a sumei neimpozabile lunare, stabilită potrivit legislației în vigoare la data plății. Impozitul se reține la data efectuării plății, în conformitate cu reglementările legale în vigoare la data plății veniturilor respective. Impozitul astfel reținut se plătește până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care s-au plătit veniturile.”

3. La articolul 132, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Plătitorii de venituri cu regim de reținere la sursă a impozitelor au obligația să depună o declarație privind calcularea și reținerea impozitului pentru fiecare beneficiar de venit la organul fiscal competent, până în ultima zi a lunii februarie inclusiv a anului curent pentru anul expirat, cu excepția plătitorilor de venituri din salarii și asimilate salariilor, din valorificarea sub orice formă a drepturilor de proprietate intelectuală, din arendare, precum și a persoanelor juridice care au obligația calculării, reținerii și plății impozitului datorat de persoana fizică potrivit art. 125 alin. (8) și (9), care au obligația depunerii Declarației privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate pentru fiecare beneficiar de venit.”

4. La articolul 153 alineatul (1), litera e) se abrogă.**5. La articolul 153, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) lit. a)—d), care dețin o asigurare pentru boală și maternitate în sistemul de securitate socială din alt stat membru al Uniunii Europene, Spațiului Economic European și Confederația Elvețiană sau în statele cu care România are încheiate acorduri bilaterale de securitate socială cu prevederi pentru asigurarea de boală-maternitate, în temeiul legislației interne a statelor respective, care produce efecte pe teritoriul României, și fac dovada valabilității asigurării, în conformitate cu procedura stabilită prin ordin comun al președintelui A.N.A.F. și al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, nu au calitatea de contribuabil la sistemul de asigurări sociale de sănătate.”

6. La articolul 160, denumirea marginală și alineatul (1) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„**Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate pentru persoanele fizice cu venituri din pensii și de către cele care primesc indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale**

Art. 160. — (1) Pentru persoanele fizice cu venituri din pensii, baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate o reprezintă venitul lunar din pensii. Contribuția se suportă de la bugetul de stat.”

7. La articolul 168, alineatul (9) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(9) Calculul contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele fizice care realizează venituri din pensii provenite dintr-un alt stat se realizează de către organul fiscal competent în baza declarației specifice prevăzute la art. 130 alin. (4) sau a declarației privind venitul estimat prevăzute la art. 120, după caz, cu respectarea prevederilor legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, precum și a acordurilor privind sistemele de securitate socială la care România este parte.”

8. La articolul 168, după alineatul (9) se introduc trei noi alineate, alineatele (9¹)—(9³), cu următorul cuprins:

„(9¹) Informațiile privind cuantumul contribuției de asigurări sociale de sănătate calculate conform alin. (9) se comunică de către A.N.A.F. Ministerului Sănătății, în condițiile stabilite prin hotărâre a Guvernului dată în temeiul art. 269 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(9²) Casa Națională de Pensii Publice, prin casele teritoriale de pensii și casele sectoriale de pensii, precum și entitățile care plătesc venituri din pensii, prevăzute la art. 153 alin. (1) lit. k), calculează și comunică Ministerului Sănătății, în condițiile stabilite prin hotărâre a Guvernului dată în temeiul art. 269 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, informațiile privind cuantumul contribuției de asigurări sociale de sănătate aferente veniturilor din pensii pentru care contribuția de asigurări sociale de sănătate se suportă de la bugetul de stat.

(9³) În vederea înregistrării în Registrul unic de evidență al asiguraților, A.N.A.F., Casa Națională de Pensii Publice, prin casele teritoriale de pensii și casele sectoriale de pensii, și entitățile care plătesc venituri din pensii, prevăzute la art. 153 alin. (1) lit. k), transmit Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, în format electronic, în condițiile stabilite prin hotărâre a Guvernului dată în temeiul art. 269 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, listele persoanelor fizice care realizează venituri din pensii pentru care contribuția de asigurări sociale de sănătate se suportă de la bugetul de stat.”

9. La articolul 169, alineatele (1) și (6) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 169. — (1) Următoarele categorii de persoane sunt obligate să depună lunar, până la data de 25 inclusiv a lunii

următoare celei pentru care se plătesc veniturile, declarația prevăzută la art. 147 alin. (1):

a) persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajatori sau persoanele asimilate acestora;

b) instituțiile prevăzute la art. 153 alin. (1) lit. g)—i) și l)—o);

c) Casa Națională de Pensii Publice, prin casele teritoriale de pensii și casele sectoriale de pensii, pentru persoanele preluate în plata indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale;

d) persoanele care realizează în România venituri din salarii sau asimilate salariilor de la angajatori din state care nu intră sub incidența legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, precum și a acordurilor privind sistemele de securitate socială la care România este parte.

.....
(6) Pentru transformarea în lei a sumelor obținute în valută, reprezentând venituri din pensii realizate de persoanele fizice prevăzute la alin. (5), se utilizează cursul de schimb al pieței valutare, comunicat de Banca Națională a României, din ziua precedentă depunerii declarației privind venitul estimat.”

10. La articolul 169, alineatele (7)—(10) se abrogă.

Art. II. — Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 652 din 28 august 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 222 alineatul (3), litera e) se modifică și va avea următorul cuprins:

„e) pentru persoanele prevăzute la alin. (1) lit. e), calitatea de asigurat și drepturile de asigurare încetează de la data la care contribuția la fond nu se mai suportă potrivit art. 269 alin. (1) lit. b).”

2. La articolul 222, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Stabilirea obligațiilor la fond în cazul pensionarilor sistemului public de pensii care nu mai au domiciliul în România

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
PETRU GABRIEL VLASE

PREȘEDINTELE SENATULUI
CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON POPESCU-TĂRICEANU

București, 12 ianuarie 2017.

Nr. 2.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și pentru modificarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și pentru modificarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 12 ianuarie 2017.

Nr. 11.

și care își stabilesc reședința pe teritoriul unui stat membru al UE, al unui stat aparținând SEE sau al Confederației Elvețiene, respectiv domiciliul pe teritoriul unui stat cu care România aplică un acord bilateral de securitate socială cu prevederi pentru asigurarea de boală-maternitate se stabilește prin ordin comun al președintelui CNAS și al președintelui Casei Naționale de Pensii Publice.”

3. La articolul 224 alineatul (2), litera g) se modifică și va avea următorul cuprins:

„g) persoanele fizice cu venituri lunare din pensii;”

4. La articolul 266, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Pentru persoanele fizice cu venituri lunare din pensii, contribuția lunară pentru asigurările sociale de sănătate se datorează și se calculează potrivit prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.”

5. La articolul 268, alineatele (2)—(4) se abrogă.

6. La articolul 269 alineatul (1), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) de către bugetul de stat, pentru persoanele prevăzute la art. 224 alin. (2) lit. g), prin bugetul Ministerului Sănătății, în condițiile stabilite prin hotărâre a Guvernului.”

7. La articolul 277, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Casele de asigurări gestionează bugetul fondului aprobat, cu respectarea prevederilor prezentei legi, asigurând funcționarea sistemului de asigurări sociale de sănătate la nivel local, și pot derula și dezvolta și activități pentru valorizarea fondurilor gestionate.”

Art. III. — Prin derogare de la prevederile art. 4 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, dispozițiile prevăzute în prezenta lege se aplică începând cu veniturile aferente lunii următoare publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 554**

din 12 iulie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și art. 19 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblul său

Valer Dorneanu	— președinte
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Augustin Zegrean	— judecător
Fabian Niculae	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, excepție ridicată de Marius Vali But, Viorel Vasar, Ioan Felician Mircea Cristurean, Dragoș Croitoriu, Adrian Dumitru Fleșeriu, Traian Eugen Giurgiu, Traian Munteanu, Loredana Crina Oniga, Viorel Rusu, Rodica Izabela Resteașan și de Petru Gidar în Dosarul nr. 11.501/117/2013 al Tribunalului Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.745D/2015.

2. Dezbaterile au avut loc la data de 7 iulie 2016, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 57 din Legea nr. 47/1992 și ale art. 396 alin. (1) din Codul de procedură civilă coroborate cu cele ale art. 14 din Legea nr. 47/1992, a amânat pronunțarea pentru data de 12 iulie 2016, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Sentința civilă nr. 5.347 din 22 septembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 11.501/117/2013, **Tribunalul Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative**, excepție ridicată de Marius Vali But, Viorel Vasar, Ioan Felician Mircea Cristurean, Dragoș Croitoriu, Adrian Dumitru Fleșeriu, Traian Eugen Giurgiu, Traian Munteanu, Loredana Crina Oniga, Viorel Rusu, Rodica Izabela Resteașan și Petru Gidar, într-o cauză având ca obiect soluționarea unor cereri formulate împotriva unor decizii de eliberare din funcțiile publice pe care le dețineau.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii acesteia arată, în esență, că prevederile legale criticate sunt neconstituționale întrucât conduc la afectarea statutului funcției

publice prin eliberarea din funcție a unor funcționari publici cu statut special. Se încalcă dreptul la muncă, având în vedere că, potrivit prevederilor art. 94 alin. (3) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, funcționarii publici cu atribuții de control nu au dreptul să se angajeze timp de 3 ani la societățile comerciale controlate sau monitorizate. De asemenea, se încalcă dreptul fundamental la protecție socială, având în vedere că măsura de eliberare din funcție nu a fost însoțită de nicio măsură de protecție socială care să compenseze limitările drepturilor și libertăților cetățeanului aferente exercitării unei astfel de profesii.

5. Reorganizarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală creează discriminare în ceea ce privește tratamentul aplicabil funcționarilor publici din Garda Financiară comparativ cu ceilalți funcționari publici din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală în ceea ce privește accesul/ocuparea efectivă a funcțiilor publice și încetarea raporturilor de serviciu. Se mai arată că prin desființarea Gărzii Financiare a fost afectat regimul instituțiilor financiare ale statului, precum și faptul că statul român s-a obligat în documentele semnate pe plan internațional la menținerea Gărzii Financiare, și nu la desființarea sa.

6. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

7. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se arată că Agenția Națională de Administrare Fiscală face parte din instituțiile prevăzute la art. 116—117 din Constituție, fiind o instituție fundamentală în sensul prevederilor art. 115 alin. (6) din Constituție, însă prevederile legale criticate nu afectează nici capacitatea administrativă și nici funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală. De asemenea, Guvernul apreciază că dispozițiile legale criticate nu contravin principiului accesibilității și previzibilității reglementării.

8. Se mai menționează jurisprudența relevantă a Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 1.189 din 6 noiembrie 2008, Decizia nr. 1.257 din 7 octombrie 2009, Decizia nr. 1.105 din 21 septembrie 2010 și Decizia nr. 230 din 9 mai 2013.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile scrise depuse, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție,

precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din actul de sesizare, îl constituie dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative. În realitate, din examinarea excepției de neconstituționalitate rezultă faptul că obiectul acesteia îl constituie prevederile art. 1 și art. 19 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblul său. Dispozițiile legale criticate punctual au următorul cuprins:

— Art. 1: „*Agenția Națională de Administrare Fiscală, denumită în continuare Agenția, se reorganizează ca urmare a fuziunii prin absorbție și preluarea activității Autorității Naționale a Vămilor și prin preluarea activității Gărzii Financiare, instituție publică care se desființează.*”;

— Art. 19 alin. (2): „*Cu data prevăzută la alin. (1), Garda Financiară se desființează.*”

12. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3) privind statul de drept, art. 1 alin. (5) în componenta sa referitoare la calitatea legii, art. 11 alin. (1) și (2) privind dreptul internațional și dreptul intern, art. 16 privind principiul egalității în fața legii, art. 41 alin. (1) și (2) privind munca și protecția socială a muncii, art. 73 alin. (3) lit. j) privind adoptarea prin lege organică a statutului funcționarilor publici, și în art. 115 alin. (6) privind regimul adoptării ordonanțelor de urgență ale Guvernului.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că s-a mai pronunțat asupra dispozițiilor legale criticate, prin raportare la critici relativ asemănătoare, constatând constituționalitatea acestora.

14. Astfel, prin Decizia nr. 366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 2 septembrie 2014 și Decizia nr. 679 din 13 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 27 din 14 ianuarie 2015, paragrafele 40—48, pronunțată prin raportare la prevederile art. 1 alin. (3) și (5) referitor la statul de drept, precum și la obligativitatea respectării Constituției și a legilor, art. 11 alin. (1) și (2) referitor la dreptul internațional și dreptul intern, art. 16 privind egalitatea în drepturi a cetățenilor, art. 41 alin. (1) și (2) referitor la muncă și protecția socială a muncii, art. 73 alin. (3) lit. j) referitor la categoriile de legi și art. 115 alin. (4), (6) și (7) privind limitele delegării legislative în materia ordonanțelor de urgență ale Guvernului, Curtea a constatat că prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 74/2013 sunt constituționale.

15. Referitor la critica de neconstituționalitate în raport cu dispozițiile art. 115 alin. (6) din Constituție, precum și cu dispozițiile art. 16 și art. 41 din Constituție, Curtea a constatat că aceasta este neîntemeiată. Prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 74/2013 au ca obiect de reglementare reorganizarea unor autorități ale administrației publice centrale și locale din subordinea Ministerului Finanțelor Publice; Agenția Națională de Administrare Fiscală, Autoritatea Națională a Vămilor și direcțiile generale ale finanțelor publice județene. Aceste autorități sunt prevăzute la art. 116—117 și art. 120—123 din Constituție, fiind calificate în jurisprudența Curții Constituționale ca instituții fundamentale ale statului (a se vedea în acest sens Decizia nr. 1.257 din 7 octombrie 2009, Decizia nr. 1.105 din 21 septembrie 2010 sau Decizia nr. 55 din 5 februarie 2014). De asemenea, ordonanța de urgență prevede desființarea Gărzii Financiare, instituție publică de control care

se afla în subordinea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, însă această instituție nu poate fi încadrată în categoria instituțiilor fundamentale, întrucât, potrivit legii, și-a desfășurat activitatea în subordinea unui organ de specialitate al administrației publice centrale, iar nu în subordinea Guvernului sau a unui minister, așa cum prevăd dispozițiile art. 116—117 din Constituție, și nici nu a constituit o autoritate administrativă autonomă.

16. În acest context, Curtea a apreciat că măsurile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 nu sunt de natură a încălca art. 115 alin. (6) din Constituție, întrucât, pe de o parte, deși vizează structura organizatorică a unor instituții fundamentale ale statului, nu afectează nici capacitatea administrativă și nici funcționarea acestora, iar, pe de altă parte, în ceea ce privește Garda Financiară, deși actul normativ prevede desființarea acestei instituții, cu consecința directă a afectării regimului său juridic, aceasta nu reprezintă o instituție fundamentală a statului, care să cadă sub incidența protecției prevederilor art. 115 alin. (6) din Constituție.

17. O altă interdicție prevăzută de dispozițiile art. 115 alin. (6) din Constituție este aceea ca prin ordonanța de urgență să nu fie afectate „drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție”. Incidența dispozițiilor constituționale este subsecventă în acest caz stabilirii unor drepturi, libertăți sau îndatoriri fundamentale al căror exercițiu sau existență să fi suferit o restrângere sau o vătămare. Cu alte cuvinte, existența unor drepturi sau libertăți afectate determină, implicit, nerespectarea dispozițiilor art. 115 alin. (6) din Constituție.

18. În cauza supusă controlului de constituționalitate, drepturile pretins a fi încălcate sunt cele referitoare la egalitatea în drepturi a cetățenilor — art. 16, respectiv cele privind munca și protecția socială a muncii — art. 41 din Legea fundamentală.

19. Referitor la încălcarea prevederilor constituționale ale art. 16, Curtea a observat că autorii excepției deduc neconstituționalitatea prevederilor criticate dintr-un pretins tratament discriminatoriu aplicat personalului încadrat în structurile administrației fiscale, determinat de modalitatea diferită în care legiuitorul reglementează încadrarea în noile structuri: prima categorie, cea a personalului Autorității Naționale a Vămilor, al direcțiilor generale ale finanțelor publice, precum și a personalului direcțiilor regionale pentru accize și operațiuni vamale, direcțiilor județene și a municipiului București pentru accize și operațiuni vamale, a fost preluată de noile structuri create în cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, în vreme ce a doua categorie, cea a personalului Gărzii Financiare, a fost eliberată din funcție, încadrarea în structura nou-înființată realizându-se prin concurs sau examen.

20. În ceea ce privește principiul egalității, Curtea a statuat în mod constant în jurisprudența sa că situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional. Această soluție este în concordanță și cu jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, conform căreia orice diferență de tratament, făcută de stat între indivizi aflați în situații analoage, trebuie să-și găsească o justificare obiectivă și rezonabilă. Curtea a apreciat că analiza situației ce face obiectul cauzelor pornește de la ipoteza că ambele categorii de personal între care se realizează comparația de către autorii excepției sunt persoane care dețin calitatea de funcționari publici, ceea ce ar determina calificarea situației acestora ca fiind identică. S-a constatat însă că diferența rezidă în aceea că, în cazul primei categorii, vechile structuri își continuă activitatea, întrucât se reorganizează ca urmare a fuziunii prin absorbție, pe când în cazul celei de-a doua categorii, în care se găsesc și autorii excepției, vechea structură — Garda Financiară — și-a încetat activitatea, legea prevăzând desființarea sa. Astfel, analiza realizată din această perspectivă duce la concluzia că cele

două categorii de persoane se află în situații juridice diferite, astfel încât tratamentul juridic diferit este pe deplin justificat. Prin urmare, în cauză nu poate fi reținută încălcarea principiului egalității în fața legii, prevăzut de art. 16 din Constituție.

21. Cu privire la critica potrivit căreia dispozițiile criticate sunt neconstituționale, întrucât măsura eliberării din funcție a personalului Gărzii Financiare, adoptată prin ordonanță de urgență, este de natură a afecta statutul funcției publice cu statut special pe care acesta o deținea potrivit dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 91/2003, cu consecința încălcării dreptului fundamental la muncă prevăzut de art. 41 din Constituție, Curtea a reținut că și aceasta este neîntemeiată. Astfel, potrivit art. 41 din Constituție, dreptul la muncă nu poate fi îngrădit, iar alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă. Prin adoptarea măsurii legislative a desființării Gărzii Financiare, cu consecința eliberării din funcție a personalului aferent, nu se îngreudește alegerea profesiei sau a locului de muncă, deoarece activitatea personalului noilor structuri create în cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală trebuie să se circumscrie regulilor pe care legiuitorul le-a edictat în vederea creării cadrului legal de funcționare a acestora. Or, ordonanța de urgență prevede că, în urma preluării activității Gărzii Financiare de către Agenția Națională de Administrare Fiscală, se înființează două noi structuri, Direcția generală antifraudă fiscală și, în cadrul acesteia, Direcția de combatere a fraudelor, cu consecința organizării unor concursuri sau examene în scopul numirii personalului care să desfășoare activitățile care cad în competența noilor structuri. Așa fiind, nimic nu îi împiedică pe foștii angajați ai Gărzii Financiare să opteze pentru înscrierea la procedurile de concurs sau de examen pentru încadrarea în structurile nou-înființate, legea garantând, în condiții de egalitate, accesul la exercitarea unei profesii, și anume cea de funcționar public — inspector antifraudă.

22. Față de cele expuse anterior, Curtea nu a reținut nici criticile formulate cu privire la încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5), care consacră obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, precum și a celor ale art. 11 alin. (1) și (2) referitoare la dreptul internațional.

23. În ceea ce privește criticile de neconstituționalitate raportate la dispozițiile art. 73 alin. (3) lit. j) din Constituție

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată Marius Vali But, Viorel Vasar, Ioan Felician Mircea Cristorean, Dragoș Croitoriu, Adrian Dumitru Fleșeriu, Traian Eugen Giurgiu, Traian Munteanu, Loredana Crina Oniga, Viorel Rusu, Rodica Izabela Resteașan și de Petru Gidar în Dosarul nr. 11.501/117/2013 al Tribunalului Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale și constată că prevederile art. 1 și art. 19 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și ale ordonanței de urgență în ansamblul său, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 12 iulie 2016.

PREȘEDINTELE INTERIMAR AL CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

referitoare la reglementarea prin lege organică a statutului funcționarilor publici, Curtea a constatat prin Decizia nr. 122 din 10 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 13 mai 2015, paragraful 24, că acestea nu sunt încălcate. Curtea a amintit jurisprudența sa (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 51 din 4 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 283 din 17 aprilie 2014), prin care a statuat că interdicția reglementării de către Guvern în domeniul legii organice privește numai ordonanțele Guvernului adoptate în baza unei legi speciale de abilitare, această interdicție decurgând direct din textul constituțional. O asemenea limitare nu este prevăzută însă de art. 115 alin. (4) din Constituție, referitor la ordonanțele de urgență, care nu reprezintă o varietate a ordonanței emise în temeiul unei legi speciale de abilitare, ci reprezintă un act normativ adoptat de Guvern în temeiul unei prevederi constituționale care permite Guvernului, sub controlul strict al Parlamentului, să facă față unor situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată. Astfel, ordonanțele de urgență pot fi emise de Guvern și în domeniul legilor organice, restricția pentru această categorie de legi nefiind prevăzută decât pentru ordonanțele emise în baza unei legi de abilitare, conform art. 115 alin. (1) din Constituție.

24. În ceea ce privește invocarea art. 1 alin. (5) din Constituție, prin Decizia nr. 366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 2 septembrie 2014, paragraful 62, Curtea a constatat că ordonanța de urgență nu încalcă aceste prevederi constituționale.

25. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a determina reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în aceste decizii își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

26. Referitor la presupusa încălcare a art. 1 alin. (3) privind statul social din Constituție, Curtea reține că aceste prevederi nu obligă statul român la acordarea automată de compensații bănești în cazul reorganizării unor instituții publice. De altfel, prevederile art. 67 din Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii stipulează că: „*Salariații concediați pentru motive care nu țin de persoana lor beneficiază de măsuri active de combatere a șomajului și pot beneficia de compensații în condițiile prevăzute de lege și de contractul colectiv de muncă aplicabil.*”

Magistrat-asistent,
Fabian Niculae

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 629

din 27 octombrie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 48 și a celor ale art. 89 alin. (1) lit. e) raportat la art. 14 lit. b) teza finală din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ștefania Sofronea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 48 și a celor ale art. 89 alin. (1) lit. e) raportat la art. 14 lit. b) teza finală din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, excepție ridicată de Marius Vicențiu Coltuc în Dosarul nr. 38384/3/2015 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 139D/2016.

2. La apelul nominal lipsește autorul excepției de neconstituționalitate, față de care procedura de citare este legal îndeplinită. Pentru părțile Baroul București și Consiliul Baroului București răspunde avocatul Iosif Friedman-Nicolescu, cu împuternicire depusă la dosar.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul avocatului prezent, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate, ca fiind lipsită de fundament juridic. Arată, astfel, că prevederile art. 89 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 51/1995 prevăd sancțiunile disciplinare ce pot fi aplicate unui avocat, astfel încât nu se poate susține că simpla enumerare a sancțiunilor dintr-o lege ar avea caracter neconstituțional. De asemenea, subliniază că din redactarea art. 14 lit. b) din Legea nr. 51/1995, se poate observa că este vorba despre „nedemnitate”, sintagmă care are în vedere valori de etică profesională care nu pot fi cenzurate constituțional. În ceea ce privește prevederile art. 48 din actul normativ amintit, susține că acestea au în vedere aspecte de deontologie profesională, în formele de dobândire a clientelei cu respectarea a două valori de ordin moral, și anume profesionalismul și etica avocatului. În acest context, apreciază că reglementarea criticată este conformă cu Legea fundamentală, motiv pentru care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca fiind vădit nefondată. Depune concluzii scrise la dosar.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, arată că prevederile de lege criticate nu conțin

nicio dispoziție de natură să aducă atingere principiului egalității cetățenilor în fața legii, deoarece acestea se aplică tuturor cetățenilor aflați în situația reglementată de norma juridică, fără a institui privilegiu sau discriminări. Pe de altă parte, subliniază faptul că legiuitorul poate institui reguli specifice pentru funcționarea diferitelor tipuri și forme de asociere, astfel încât criticile formulate de autorul excepției sunt neîntemeiate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 10 decembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 38.384/3/2015, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 48 și a celor ale art. 89 alin. (1) lit. e) raportate la art. 14 lit. b) teza finală din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat**, excepție ridicată de Marius Vicențiu Coltuc cu ocazia soluționării unei acțiuni în contencios administrativ având ca obiect „anulare act administrativ”, în contradictoriu cu Baroul București.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că prevederile de lege criticate sunt neconstituționale prin faptul că nu se prevede un termen în care operează sancțiunea disciplinară a excluderii din profesia de avocat. În acest context, apreciază că excluderea *sine die*, fără termen, din profesia de avocat, este neconstituțională, întrucât chiar și în cazul condamnării penale există instituția reabilitării. Or, „avocatul exclus din profesie, în România, nu poate să mai dea niciodată examen pentru primirea în profesie, pentru că una dintre condițiile de înscriere la examenul de intrare în avocatură este să nu fie nedemn prin aplicarea sancțiunii excluderii”. Așa fiind, consideră că „un singur Barou nu este îndreptățit să ia o decizie de excludere din profesia de avocat, ci poate, cel mult, să aplice o sancțiune de excludere doar din Baroul respectiv”.

7. Referitor la art. 48 din Legea nr. 51/1995, susține că Hotărârea U.N.B.R. nr. 852/2013 elimină orice formă de exprimare publică a avocatului, întrucât modificările introduse de Consiliul U.N.B.R. interzic avocatului să mai informeze publicul despre performanțele sale profesionale și elimină „publicitatea comercială”.

8. Raportat la situația de fapt, autorul excepției menționează că deciziile Consiliului Baroului București nu i-au fost comunicate în termenul legal de 15 zile, și, prin urmare, Comisia de disciplină a Baroului București a „judecat” fără ca el să fie citat, cu consecința încălcării dreptului său la apărare.

9. **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, arată că

accesul la profesia de avocat este condiționat de satisfacerea anumitor cerințe, fapt ce nu poate fi privit, însă, ca o îngrădire a dreptului la muncă sau a alegerii libere a profesiei, așa încât cei care doresc să practice această profesie sunt datori să respecte legea și să accepte regulile impuse de aceasta.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În esență, în punctul de vedere exprimat, arată că impunerea prin lege a unor rigori în materia publicității formelor de exercitare a profesiei este menită să conserve principiile esențiale și natura aparte a profesiei de avocat, care o plasează în sfera sistemului judiciar, împrejurare care nu este de natură să încalce dispozițiile constituționale invocate de autorul excepției de neconstituționalitate. Apreciază că prevederile criticate din Legea nr. 51/1995 nu instituie o interdicție absolută în materia reglementată, respectiv informarea publicului cu privire la exercitarea profesiei, ci constituie temeiul legal edictat de legislația primară pentru stabilirea și detalierea modalităților de publicitate și a condițiilor în care aceasta se poate realiza, prin reglementarea acestor aspecte de către organele profesionale abilitate de lege în acest sens. Totodată, arată că instituirea prin statut a unor limitări în ceea ce privește aducerea la cunoștința publicului a exercitării profesiei de avocat urmărește conservarea conceptului demnității în exercitarea profesiei care presupune, între altele, interdicția avocaților de a utiliza mijloace de atragere a clientelei care să aducă atingere demnității profesiei din care face parte. În fine, arată că, așa cum s-a reținut în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, instituirea prin legea care reglementează exercitarea profesiei de avocat a unor obligații pentru cei în cauză, precum și a unor măsuri sancționatoare față de cei ce încalcă regulile prevăzute este într-un totu legitimă.

12. **Avocatul Poporului** apreciază că prevederile art. 48 și cele ale art. 89 alin. (1) lit. e) raportat la art. 14 lit. b) teza finală din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat sunt constituționale. Arată, astfel, că avocatura este un serviciu public al cărui specific impune necesitatea reglementării prin lege a unor condiții de accesare și excludere din profesia de avocat. Or, excluderea din profesie a avocatului care a săvârșit abuzuri prin care au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, stabilite prin hotărâre judecătorească, sau care a săvârșit abateri disciplinare grave, reflectă grija legiuitorului pentru o mai bună administrare a justiției (în sens larg). Apreciază că prevederile legale criticate nu aduc atingere principiului egalității în fața legii, întrucât se aplică tuturor persoanelor aflate în situația reglementată de ipoteza normei juridice, fără a institui privilegii sau discriminări pe considerente arbitrare. Avocatul Poporului consideră că nu sunt încălcate nici dispozițiile art. 40 din Constituție, având în vedere faptul că Barourile și Uniunea Avocaților sunt asociații profesionale cu un specific deosebit, întreaga activitate desfășurată de aceste asociații și membrii lor fiind una de interes public, ceea ce impune o reglementare legală mai cuprinzătoare chiar și în ceea ce privește calitățile membrilor, condițiile de organizare și funcționare, nedemnitățile, incompatibilitățile,

răspunderea disciplinară și altele. Așa fiind, arată că nu se poate reține înfrângerea art. 53 alin. (2) din Constituție, iar în ceea ce privește invocarea art. 37 din Legea fundamentală apreciază că aceste dispoziții nu au incidență în cauză.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, notele scrise depuse la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 48 și cele ale art. 89 alin. (1) lit. e) raportat la art. 14 lit. b) teza finală din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 98 din 7 februarie 2011. Prevederile legale criticate au următorul cuprins:

— Art. 48: „(1) *Este interzis avocatului ca, în mod nemijlocit sau prin persoane interpuse, să folosească procedee incompatibile cu demnitatea profesiei în scopul dobândirii clientelei.*

(2) *De asemenea, este interzis avocatului să folosească mijloace de reclamă sau de publicitate în același scop. Statutul stabilește cazurile și măsura în care avocatul poate informa publicul cu privire la exercitarea profesiei sale.*”;

— Art. 89 alin. (1): „*Sancțiunile disciplinare sunt: [...] e) excluderea din profesie.*”;

— Art. 14: „*Este nedemn de a fi avocat: [...] b) cel care a săvârșit abuzuri prin care au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, stabilite prin hotărâre judecătorească, sau a săvârșit abateri disciplinare grave, sancționate cu măsura excluderii din profesie, ca sancțiune disciplinară.*”;

16. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, aceste prevederi de lege contravin dispozițiilor constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 24 care consacră dreptul la apărare, art. 37 referitor la dreptul de a fi ales, art. 40 privind dreptul de asociere, precum și celor ale art. 53 alin. (2) referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, în exercitarea profesiei, avocații trebuie să respecte anumite reguli și uzanțe, în funcție de persoanele cu care intră în contact. În literatura de specialitate au fost exprimate o serie de reguli deontologice care, în principal, se referă la atitudinea față de clienți, de magistrați, de partea adversă, de avocații adversarului, față de baroul din care fac parte și, bineînțeles, față de societate. Prin urmare, probitatea, spiritul de dreptate și onestitatea avocatului sunt condiții ale credibilității acestuia și a profesiei pe care o exercită, condiții ce întregesc propria demnitate a acestuia. Protecția onoarei și prestigiului profesiei,

respectarea legii, a statutului profesiei și a deciziilor obligatorii ale organelor profesiei sunt îndatoriri ale fiecărui avocat, încălcarea lor constituind abateri disciplinare grave. Așa fiind, fapta avocatului prin care se încalcă dispozițiile legii, ale statutului profesiei, deciziile obligatorii ale organelor profesiei la nivel național sau ale consiliului baroului în care avocatul este înscris sau în care acesta își are sediul secundar și care este de natură să prejudicieze onoarea ori prestigiul profesiei sau al corpului de avocați constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit legii și Statutului din 2011 al profesiei de avocat, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 898 din 19 decembrie 2011.

18. Problema răspunderii disciplinare a avocatului este reglementată în cuprinsul cap. VI al Legii nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat. Astfel, în cuprinsul art. 86 alin. (1) din acest act normativ, legiuitorul procedează doar la indicarea situațiilor în care intervine această formă a răspunderii disciplinare a avocatului, temeiul juridic al angajării acestui tip de răspundere fiind Legea nr. 51/1995. Există, astfel, trei categorii de fapte imputabile avocatului, și anume nerespectarea prevederilor Legii nr. 51/1995 sau ale Statutului, nerespectarea deciziilor obligatorii adoptate de organele de conducere ale baroului sau ale uniunii, precum și acele fapte săvârșite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei sau ale instituției. Potrivit art. 89 din Legea nr. 51/1995, sancțiunile disciplinare sunt mustrarea, avertismentul, amendă de la 50 lei la 500 lei, interdicția de a exercita profesia pe o perioadă de la o lună la un an, precum și cea mai severă sancțiune, respectiv excluderea din profesie, cu consecința logică a pierderii calității de avocat.

19. Referitor la critica autorului excepției, și anume aceea că prevederile de lege criticate sunt neconstituționale, întrucât nu prevăd un termen în care operează sancțiunea disciplinară a excluderii din profesia de avocat, iar „avocatul exclus din profesie, în România, nu poate să mai dea niciodată examen pentru primirea în profesie, pentru că una dintre condițiile de înscriere la examenul de intrare în avocatură este să nu fie nedemn prin aplicarea sancțiunii excluderii”, Curtea consideră că aceasta este neîntemeiată. Astfel, Curtea observă că prin art. 14 lit. b) din Legea nr. 51/1995 este reglementat unul dintre cazurile de nedemnitate ale avocatului, și anume acela că este nedemn de a fi avocat cel care a săvârșit abuzuri prin care au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale omului, stabilite prin hotărâre judecătorească, sau a săvârșit abateri disciplinare grave, sancționate cu măsura excluderii din profesie, ca sancțiune disciplinară. Totodată, potrivit art. 27 lit. c) din Legea nr. 51/1995, calitatea de avocat încetează dacă împotriva avocatului s-a luat măsura excluderii din profesie ca sancțiune disciplinară.

20. Curtea apreciază că reglementarea din materia nedemnității avocatului este una normală, dând garanția că persoanele care exercită aceasta onorantă profesie au un profil moral impecabil, fiind de neconceput ca persoane cu condamnări penale (grave) să participe la actul de justiție. Legiuitorul a înțeles să pună sub incidența acestei sancțiuni maxime — excluderea din profesie — doar săvârșirea de infracțiuni intenționate, excluzând pe cele din culpă, în considerarea faptului că, dacă nu există intenție din partea

avocatului, nu se poate spune că acestuia îi este afectată probitatea și corectitudinea. Potrivit legii, cazurile de nedemnitate sunt expres și limitativ prevăzute de lege și se verifică atât cu ocazia primirii în profesie, cu ocazia reînscriserii în tabloul avocaților cu drept de exercitare a profesiei, cât și pe întreaga durată a exercitării acesteia. Încetarea calității de avocat se constată prin decizie a consiliului baroului și are drept consecință radierea celui în cauză din tabloul avocaților.

21. Referitor la critica privind excluderea, *sine die*, din profesia de avocat, Curtea reține că, potrivit art. 26 alin. (3) din Statutul profesiei de avocat, avocații care se găsesc în unul dintre cazurile de nedemnitate prevăzute de art. 14 lit. a), lit. b) teza I, lit. c) din Legea nr. 51/1995 sunt obligați să prezinte baroului hotărârile judecătorești prin care au fost condamnați definitiv la pedeapsa cu închisoarea pentru săvârșirea unei infracțiuni intenționate de natură să aducă atingere prestigiului profesiei, prin care li s-a aplicat pedeapsa interdicției de a exercita profesia, sau prin care au fost condamnați definitiv pentru fapte săvârșite în legătură cu exercitarea profesiei. Consiliul baroului va examina, în termen de 15 zile, hotărârile judecătorești, respectiv înscrisurile ce privesc condițiile încetării profesiei practicate de către avocatul înscris în tabloul avocaților incompatibili și va aprecia asupra demnității avocatului. Consiliul baroului va hotărî, după caz, menținerea în profesie sau încetarea calității de avocat, potrivit legii. Decizia consiliului baroului poate fi atacată de președintele U.N.B.R. și/sau de avocatul în cauză, în termen de 15 zile de la comunicare, context în care Consiliul U.N.B.R. va analiza contestația și va hotărî în condițiile legii. Decizia consiliului baroului de încetare a calității de avocat este executorie, iar despre încetarea calității de avocat baroul va face mențiunile corespunzătoare în tabloul avocaților.

22. Sancțiunea disciplinară a excluderii din profesia de avocat reflectă principiul demnității și onoarei profesiei de avocat, reprezentând o garanție a moralității și probității profesionale pentru membrii baroului. Din această perspectivă, legislația referitoare la organizarea profesiei de avocat este guvernată de anumite principii și reguli care asigură o bună, normală și legală desfășurare a activității de avocat, acesta fiind obligat să se abțină de la comiterea unor fapte antisociale care ar arunca asupra sa o lumină negativă.

23. În jurisprudența sa, exemplul fiind Decizia nr. 150 din 10 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 152 din 11 martie 2009, sau Decizia nr. 379 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 731 din 27 noiembrie 2013, Curtea Constituțională a statuat că, în concepția legiuitorului, avocatura este un serviciu public, care este organizat și funcționează pe baza unei legi speciale, iar profesia de avocat poate fi exercitată de un corp profesional selectat și funcționând după reguli stabilite de lege. Scopul unei asemenea opțiuni a legiuitorului îl reprezintă asigurarea unei asistențe juridice calificate, cei care doresc să practice profesia de avocat fiind datori să respecte legea și să accepte regulile impuse de aceasta. Așa fiind, profesia de avocat se poate exercita numai cu respectarea legii, și nu împotriva ei.

24. Prin Decizia nr. 806 din 9 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 29 din 17 ianuarie 2007, Curtea Constituțională a reținut că, „deși avocatura este

o profesie liberală și independentă, exercitarea sa trebuie să se desfășoare într-un cadru organizat, în conformitate cu reguli prestabilite, a căror respectare trebuie asigurată inclusiv prin aplicarea unor măsuri coercitive.” De asemenea, prin Decizia nr. 260 din 12 mai 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 548 din 28 iunie 2005, Curtea a statuat că, „deși avocatura este o profesie liberală și independentă, exercitarea sa trebuie să se desfășoare într-un cadru organizat, în conformitate cu reguli prestabilite, a căror respectare trebuie asigurată inclusiv prin aplicarea unor măsuri coercitive”. Prin Decizia nr. 237 din 15 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 27 aprilie 2012, Curtea a statuat că instituirea prin legea care reglementează exercitarea profesiei de avocat a unor obligații pentru cei în cauză, precum și a unor măsuri sancționatorii față de cei ce încalcă regulile prevăzute este întru totul legitimă. Avocatura este un serviciu public, al cărui specific impune necesitatea prevederii, prin lege, a unor condiții de exercitare a acestei profesii.

25. Curtea reține, totodată, că prin Decizia nr. 629 din 12 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 536 din 29 iulie 2011, Curtea Constituțională a respins o excepție de neconstituționalitate referitoare la o reglementare similară din Legea nr. 36/1995 privind notarii publici și activitatea notarială, apreciind că „dispozițiile de lege criticate nu îngrădesc dreptul de a munci conform pregătirii profesionale de notar sau alegerea liberă a profesiei de notar public, ci stabilesc un caz de încetare a acestei calități, și anume atunci când notarul public a fost condamnat definitiv pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni grave sau care aduce atingere prestigiului profesiei”. Curtea a constatat că legiuitorul are atât competența de a reglementa condițiile pentru ocuparea unor funcții sau exercitarea unor profesii, cât și competența de a stabili cazuri de încetare a acestora. Totodată, cazul reglementat de dispozițiile

de lege criticate nu este decât consecința logică a condamnării definitive a notarului public pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni grave sau care aduce atingere prestigiului profesiei, nefiind prin urmare de natură să aducă atingere prevederilor din Legea fundamentală.

26. În ceea ce privește critica autorului excepției potrivit căreia deciziile Consiliului Baroului București nu i-au fost comunicate în termenul legal de 15 zile, și, prin urmare, Comisia de disciplină a Baroului București a „judecat” fără ca acesta să fie citat, cu consecința încălcării dreptului său la apărare, Curtea constată că această critică nu se circumscrie controlului de constituționalitate, ci reprezintă o problemă de aplicare a legii de către organele abilitate.

27. Cu privire la pretinsa neconstituționalitate a prevederilor art. 48 din Legea nr. 51/1995, Curtea observă că impunerea prin lege a unor rigori în materia publicității formelor de exercitare a profesiei este menită să conserve principiile esențiale și natura aparte a profesiei de avocat, care o plasează în sfera sistemului judiciar, fără a aduce însă atingere normelor constituționale invocate. De altfel, publicitatea formelor de exercitare a profesiei este detaliată pe larg în cuprinsul art. 243—250 din Statutul profesiei de avocat și urmărește promovarea profesiei de avocat, astfel încât avocatul cunoaște exact și în amănunt care sunt limitele în care își poate promova calitățile pentru a atrage clientela. Publicitatea este constituită din orice formă de comunicare publică, indiferent de mijloacele utilizate, scopul fiind informarea publicului asupra naturii ori calității practicii profesionale. Publicitatea profesională are drept obiect promovarea profesiei de avocat și se realizează în exclusivitate de către organele profesiei sau la cererea și sub supravegherea acestora.

28. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Marius Vicențiu Coltuc în Dosarul nr. 38.384/3/2015 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 48 și cele ale art. 89 alin. (1) lit. e) raportat la art. 14 lit. b) teza finală din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 octombrie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A PATRA

HOTĂRÂREA

din 5 aprilie 2016

în Cauza Cazan împotriva României

(Cererea nr. 30.050/12)

Strasbourg

Definitivă la 5 iulie 2016

Hotărârea a rămas definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În Cauza Cazan împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din András Sajó, președinte, Vincent A. De Gaetano, Boštjan M. Zupančič, Nona Tsotsoria, Paulo Pinto de Albuquerque, Iulia Antoanella Motoc, Gabriele Kucsko-Stadlmayer, judecători, și Françoise Elens-Passos, grefier de secție, după ce a deliberat în camera de consiliu, la 15 martie 2016, pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 30.050/12) îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Ionuț Cazan (*reclamantul*), a sesizat Curtea la 8 mai 2012, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna C. Brumar, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamantul pretinde, în special, că a fost insultat și agresat în sediul poliției de către un polițist, în timp ce reprezenta un client, în calitate de avocat, în cursul urmăririi penale; în continuare, se plânge că nu a fost efectuată o anchetă eficientă de către autoritățile competente în urma plângerii sale penale formulate împotriva respectivului polițist.

4. La 30 ianuarie 2013, cererea a fost comunicată Guvernului.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

5. Reclamantul s-a născut în 1979 și locuiește în Constanța. Este de profesie avocat.

A. Incidentul din 12 iulie 2010

1. Versiunea reclamantului

6. La 12 iulie 2010, reclamantul s-a deplasat împreună cu clientul său, S.G., spre secția de poliție Constanța, în legătură cu urmărirea penală care era în curs de desfășurare împotriva clientului său. Reclamantul dorea să studieze documentele din dosar și să clarifice anumite detalii ale anchetei care era efectuată de C.P. Reclamantul și S.G. au fost primiți în biroul lui C.P.

7. Reclamantul i-a solicitat explicații lui C.P. cu privire la ordonanța de începere a urmăririi penale pe care o văzuse la dosar și care nu îi fusese comunicată clientului său. În acel moment, C.P. a început să-l insulte pe reclamant, afirmând că nu are niciun drept să îi adreseze întrebări. Reclamantul și S.G. s-au ridicat și s-au pregătit să iasă din biroul lui C.P. Acesta din urmă le-a cerut să semneze un proces-verbal prin care declarau că au luat cunoștință de urmărirea penală în curs; reclamantul afirmă că procesul-verbal indica o dată anterioară cu 6 luni. Reclamantul a refuzat să semneze documentul în cauză, iar polițistul l-a insultat din nou și l-a împins să stea pe un scaun, spunând că nu le va permite să părăsească secția de poliție înainte de a semna actul respectiv. C.P. i-a telefonat polițistului care era de pază pentru a-i cere să nu le permită acestora să iasă și a închis cu cheia ușa de la biroul său.

8. În continuare, reclamantul i-a spus lui C.P. că, dacă nu îi lasă să iasă, va suna la numărul de urgență de pe telefonul său mobil. C.P. a vrut să îi smulgă telefonul și i-a răsucit degetul inelar de la mâna stângă, în care îl ținea. S.G. a încercat la rândul său să apeleze numărul de urgență de pe propriul telefon mobil. C.P. a deschis apoi ușa, continuând să îl insulte pe reclamant și amenințându-l că îl va urmări și îi va distruge cariera. Acesta a rupt împuternicirea avocațială prin care S.G. îi dădea mandat reclamantului să îl reprezinte în fața organelor de urmărire penală și i-a interzis reclamantului să mai revină în biroul său. Apoi reclamantul și lui S.G. li s-a permis să părăsească secția de poliție.

2. Versiunea Guvernului

9. La 12 iulie 2010, orele 9,20, reclamantul și S.G. s-au prezentat la secția de poliție. Polițistul prezent la poartă le-a solicitat să prezinte documentele de identitate și a notat datele acestora de identitate într-un registru. Au fost conduși apoi în biroul lui C.P. La momentul producerii faptelor, C.P. era comisarul-șef al biroului de cercetări penale al Poliției Transporturi Constanța, care era însărcinat cu anchetarea dosarelor care prezentau un anumit grad de complexitate.

10. După ce a studiat dosarul clientului său, reclamantul și-a exprimat nemulțumirea față de desfășurarea urmăririi penale și i-a solicitat clarificări lui C.P., în special în ceea ce privește ordonanța de începere a urmăririi penale, care nu-i fusese comunicată clientului său.

11. Pe baza unui proces-verbal redactat de C.P. la 12 iulie 2010, Guvernul indică faptul că în jurul orei 10.00, C.P. le-a prezentat reclamantului și lui S.G. un proces-verbal pentru a-l semna; procesul-verbal includea mențiuni potrivit cărora părțile interesate ar fi luat cunoștință despre acuzația penală, încadrarea juridică a faptelor, precum și drepturile și obligațiile prevăzute de lege. Reclamantul a refuzat să-l semneze, i-a spus și lui S.G. să refuze și a declarat că intenționează să se plângă procurorului ierarhic superior despre faptul că S.G. nu a primit o notificare privind începerea urmăririi penale împotriva sa.

12. Reclamantul și S.G. au vrut să iasă din birou fără a semna procesul-verbal și C.P. a insistat ca ei să îl semneze. Acesta s-a asigurat telefonic că polițistul care era de pază la intrare a notat corect datele privind prezența reclamantului și a lui S.G. în secția de poliție. A încercat din nou să-i convingă să semneze respectivul proces-verbal. C.P. și reclamantul și-au exprimat fiecare intenția de a depune plângere unul împotriva celuilalt. C.P. i-a înmănat reclamantului împuternicirea semnată de clientul său și i-a precizat că S.G. va fi citat pentru a fi audiat în calitate de învinuit.

13. Pe baza informațiilor furnizate de Poliția Constanța, Guvernul indică faptul că ușile secției de poliție nu sunt închise cu cheia decât la sfârșitul zilei de lucru; în plus, cheile nu sunt ținute în broască.

14. În cele din urmă, Guvernul adaugă că, în toată perioada în care a fost prezent în secția de poliție, reclamantul a adoptat o atitudine ireverențioasă și a făcut remarci cu privire la ilegalitățile pretins comise de C.P. Acesta din urmă l-a informat despre posibilitatea de a se plânge autorităților competente. După acest schimb de cuvinte, reclamantul și S.G. au părăsit biroul lui C.P.

B. Examinarea medico-legală a reclamantului

15. După acest incident, reclamantul s-a deplasat la serviciul de medicină legală din Constanța, care l-a trimis către un spital din același oraș pentru a efectua o radiografie a degetului inelar stâng. Secția ortopedie a spitalului a întocmit, în aceeași zi, un certificat medical din care reieșea că reclamantul avea o entorsă la degetul respectiv. Cu această ocazie, degetul reclamantului a fost imobilizat cu o atelă din ghips.

16. Potrivit certificatului medico-legal emis la 16 iulie 2010 de serviciul de medicină legală, reclamantul prezenta leziuni traumatice care ar fi putut să fie cauzate de suprasolicitarea articulației interfalangiene și care ar fi putut data din 12 iulie 2010. În plus, reclamantului i s-a recomandat să continue îngrijirile medicale între 5 și 7 zile.

C. Procedura penală

17. La 13 iulie 2010, reclamantul a depus plângere penală împotriva lui C.P. pentru purtare abuzivă, lipsire de libertate în mod ilegal și ultraj. La 15 iulie 2010, C.P. a formulat, de asemenea, plângere penală împotriva reclamantului pentru denunțare calomnioasă și sfidarea organelor judiciare. Cele două plângeri au fost înaintate Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Constanța (*parchetul*), care, la 16 iulie 2010, a decis să le conexeze.

18. La 4 august 2010, reclamantul a dat o declarație la poliție; a repetat versiunea sa asupra faptelor.

19. La 6 august 2010, S.G. a dat, la rândul său, o declarație la poliție. A declarat că atitudinea lui C.P. a fost una neplăcută, că l-a împiedicat să iasă din birou și că a insistat ca el să semneze o serie de documente și că acesta a răspuns în mod nepolitic la întrebările reclamantului. Acesta a declarat, de asemenea, că C.P. a smuls telefonul din mâna reclamantului și că i-a amenințat pe amândoi. După incident, S.G. l-a însoțit pe reclamant la serviciul de medicină legală, pentru că pe acesta din urmă îl durea mâna stângă.

20. La 4 august 2011, parchetul l-a audiat pe reclamant, care a repetat versiunea sa asupra faptelor.

21. La 8 august 2011, parchetul l-a audiat pe C.P.; el a negat că l-a agresat pe reclamant și a pretins că doar i-a strâns mâna, la începutul întâlnirii, în semn de salut. De asemenea, a confirmat că a avut o discuție animată cu reclamantul, dar că a folosit un limbaj corect, spre deosebire de reclamant. Acesta i-a blocat accesul la ușă pentru a-l convinge să semneze procesul-verbal. Nu a sunat la poartă decât pentru a se asigura că datele de identitate ale reclamantului și ale clientului său au fost înregistrate și apoi i-a lăsat să plece. Între timp, un alt justițiabil aștepta pe culoar și a auzit ce se întâmpla în birou; odată ce reclamantul a plecat, i-a declarat lui C.P. consternarea în privința comportamentului reclamantului.

22. La 23 august 2011, parchetul a emis o rezoluție de neîncepere a urmăririi penale în favoarea lui C.P. și a reclamantului. În ceea ce privește acuzațiile împotriva lui C.P., parchetul a considerat că elementele constitutive ale infracțiunilor invocate de reclamant nu erau reunite. Ca urmare a plângerii reclamantului, această rezoluție a fost confirmată la 14 octombrie 2011 de procurorul ierarhic superior de la același parchet.

23. La 10 octombrie 2011, reclamantul a sesizat Curtea de Apel Constanța (*curtea de apel*) cu o plângere împotriva rezoluțiilor parchetului. Reclamantul și C.P. au fost ascultați în cadrul ședinței publice din 27 octombrie 2011.

24. Prin Hotărârea definitivă din 22 noiembrie 2011, curtea de apel a respins plângerea reclamantului. Hotărârea, care nu face nicio trimitere la certificatul medico-legal care se referea la reclamant (*supra*, pct. 16), prevede următoarele în părțile sale relevante:

„Examinând probatoriul administrat în cauză, prin prisma criticilor aduse de petent, a actelor și documentelor din dosar, curtea [de apel] constată că nu sunt elemente certe care să conducă la antrenarea răspunderii penale a lui [...] C.P. sub aspectul infracțiunilor reclamate.”

D. Plângerea disciplinară în fața baroului

25. Între timp, la o dată nespecificată, C.P. a sesizat Baroul Constanța cu o plângere disciplinară împotriva reclamantului cu privire la incidentul din 12 iulie 2010. Printr-o decizie din 5 octombrie 2010, Consiliul Baroului a respins plângerea pe motiv că reclamantul își îndeplinise obligațiile profesionale conform legii și comportamentul său nu angaja răspundere disciplinară. Prin Decizia din 19 și 20 februarie 2011, Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România a respins contestația lui C.P.

E. Alte evenimente

26. La 30 iulie 2010, Parchetul de pe lângă Judecătoria Mangalia a admis cererea reclamantului, în calitate sa de avocat al lui S.G., de recuzare a lui C.P. din dosarul penal împotriva clientului său, cu motivarea că desfășurarea unei alte proceduri penale între reclamant și C.P. era de natură să creeze suspiciuni cu privire la imparțialitatea autorităților de urmărire penală.

27. Între timp, în condițiile în care incidentul din 12 iulie 2010 fusese dezvăluit în presa locală, poliția a efectuat o anchetă internă. La 9 august 2010, polițistul responsabil pentru anchetă a propus deschiderea unei proceduri disciplinare împotriva lui C.P. Curtea nu a fost informată despre rezultatul acestei proceduri.

II. Dreptul intern relevant

28. Prevederile relevante din Codul penal și din Codul de procedură penală, în formularea lor în vigoare la momentul faptelor, sunt cuprinse în Hotărârea *Poede împotriva României* (nr. 40.549/11, pct. 35—36, 15 septembrie 2015).

III. Documente relevante ale Consiliului Europei

29. Prevederile relevante ale Recomandării Rec(2001)10 a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei privind Codul european de etică al poliției, adoptată la 19 septembrie 2001, figurează în Hotărârea *Bouyid împotriva Belgiei* [(MC), nr. 23.380/09, pct. 50—51, CEDO 2015]. Această recomandare cuprinde, între altele, următoarele prevederi:

III. Poliția și sistemul de justiție penală

„[...]”

10. Poliția trebuie să respecte rolul avocaților apărării în procesele de justiție penală și, dacă este necesar, să contribuie la asigurarea dreptului efectiv de a avea acces la asistență juridică, în mod deosebit în cazul persoanelor private de libertate.”

30. Expunerea de motive la Recomandarea Rec (2001)10 cuprinde următoarele precizări cu privire la aplicarea art. 10 din recomandare:

„Art. 10 subliniază faptul că poliția trebuie să respecte rolul avocaților apărării în procesele de justiție penală. Acest lucru implică, printre altele, ca poliția să nu se amestece în mod nejustificat în activitatea lor, și nici să-i supună vreunei forme de intimidare sau de constrângere. În plus, poliția nu va face o asociere între avocații apărării și clienții lor. Sprijinul din partea poliției în ceea ce privește dreptul infractorului la asistență juridică este necesar mai ales atunci când persoana interesată este privată de libertate de către poliție.”

ÎN DREPT

I. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 3 din Convenție

31. Reclamantul susține, în special, că a fost supus la rele tratamente de către un polițist în timp ce reprezenta un client, în calitate de avocat, în cursul unei anchete penale și se plânge că nu a fost efectuată o anchetă eficientă de către autoritățile competente în urma plângerii sale penale care îl viza pe respectivul polițist. Acesta invocă art. 3, 6, 10, 14 și 17 din Convenție.

Curtea, responsabilă cu încadrarea juridică a faptelor, constată că aceste capete de cerere se confundă și consideră că este adecvat să examineze acuzațiile reclamantului doar din perspectiva art. 3 din Convenție, care este formulat după cum urmează:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

A. Cu privire la admisibilitate

32. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Îl declară așadar admisibil.

B. Cu privire la fond**1. Cu privire la aspectul material al art. 3****a) Argumentele părților**

33. Reclamantul nu a prezentat observații cu privire la acest punct, dar a susținut că își menține plângerea astfel cum este prezentată în formularul cererii.

34. Făcând referire la Cauza *Klaas împotriva Germaniei* (22 septembrie 1993, pct. 30, seria A, nr. 269), Guvernul afirmă ca acuzațiile reclamantului nu sunt susținute de elemente de probă adecvate. Acesta consideră că reclamantul nu a fost supus unor rele tratamente din partea unor agenți ai statului. Admite că reclamantul și C.P. au avut o discuție aprinsă și că, după incident, reclamantul a prezentat ușoare leziuni la mâna stângă; cu toate acestea, nu a fost stabilită legătura dintre cele două evenimente. Potrivit concluziilor medicului legist, o posibilă cauză a leziunii era suprasolicitarea, ceea ce nu implica neapărat o agresiune.

35. În subsidiar, Guvernul face referire la circumstanțele particulare ale speței, inclusiv în special la concluziile medicului legist, la natura leziunii suferite de reclamant, la consecințele minore asupra sănătății acestuia și lipsa unor indicii speciale de vulnerabilitate în ceea ce îl privește și consideră că leziunile suferite nu au atins pragul minim de gravitate necesar pentru a intra în domeniul de aplicare a art. 3 din Convenție.

36. Tot în subsidiar, acesta indică faptul că declarațiile persoanelor audiate în speță erau contradictorii și insuficiente pentru a stabili existența unei infracțiuni; accentuează contradicțiile dintre declarația reclamantului și cea a lui S.G., care diferă în descrierea comportamentului lui C.P., precum și în privința întrebării dacă acesta i-a smuls sau nu reclamantului telefonul din mână. În acest sens, Guvernul observă că nimic nu indică în speță faptul că reclamantul era stângaci, în condițiile în care acesta afirmă că ținuse telefonul în mâna stângă. În privința lui C.P., el nu a putut prezenta nicio probă obiectivă, întrucât era singur în birou și nu exista supraveghere video. De altfel, C.P. și-a exprimat temerea că reclamantul încearcă, prin acest incident, să obțină recuzarea sa în dosarul penal deschis împotriva lui S.G.

37. Guvernul concluzionează asupra lipsei unei încălcări a art. 3 din Convenție sub aspect material.

b) Motivarea Curții

38. Curtea face trimitere la principiile generale aplicabile aspectului material al art. 3 din Convenție, pe care le-a reiterat recent în Hotărârea *Bouyid* (citată anterior, pct. 81—90).

39. Curtea arată că în speță versiunile părților sunt contradictorii cu privire la incidentul din 12 iulie 2010; deși nu

contestă faptul că reclamantul a suferit o entorsă a inelarului stâng care a necesitat între 5 și 7 zile de îngrijiri medicale, părțile nu sunt de acord cu privire la cauzele entorsei. Guvernul face în special trimitere la lipsa elementelor de probă în sprijinul acuzațiilor reclamantului (*supra*, pct. 35).

40. Cu toate acestea, Curtea reamintește că a reiterat principiul conform căruia sarcina probei faptelor săvârșite revine autorităților atunci când o persoană se află în mâinile poliției sau unei autorități comparabile; de asemenea, precizează că acest principiu se aplică chiar și în cazul în care persoana se află într-un alt context decât lipsirea de libertate propriu-zisă, precum este cazul unui control al identității sau al unui simplu interogatoriu (*Bouyid*, citată anterior, pct. 84). Totodată, a mai subliniat că interzicerea utilizării forței fizice, atunci când nu este strict necesar impusă de comportamentul persoanei interesate, se aplică atunci când aceasta din urmă este lipsită de libertate sau, mai general, atunci când se confruntă cu agenți ai forțelor de ordine (*Bouyid*, citată anterior, pct. 88). Deși, spre deosebire de Cauza *Bouyid*, citată anterior, reclamantul în speță s-a prezentat din proprie inițiativă la secția de poliție, Curtea notează că acesta s-a confruntat cu un agent al forțelor de ordine în calitate de avocat al unui client care dorea informații cu privire la un dosar penal deschis împotriva sa.

41. În acest sens, Curtea acordă o importanță deosebită faptului că reclamantul intervenea în calitate de avocat. Curtea a recunoscut deja anterior statutul special al avocaților care, în calitate de intermediari între justițiabili și instanțe, ocupă o poziție centrală în administrarea justiției [*Morice împotriva Franței* (MC), nr. 29.369/10, pct. 132—133, 23 aprilie 2015]. A reamintit, totodată, că avocații beneficiază de drepturi și privilegii exclusive, care pot varia de la o jurisdicție la alta; Curtea a recunoscut astfel avocaților o anumită marjă de manevră în privința declarațiilor pe care le fac în fața instanțelor (*Casado Coca împotriva Spaniei*, 24 februarie 1994, pct. 46, seria A, nr. 285-A, și *Steur împotriva Țărilor de Jos*, nr. 39.657/98, pct. 38, CEDO 2003-XI). Aceste principii trebuie să se aplice cu atât mai mult atunci când este vorba despre a recunoaște avocaților dreptul de a-și exercita profesia protejați de orice rele tratamente.

42. Curtea constată că poliției îi revine așadar obligația să respecte rolul avocaților, să nu intervină în mod nejustificat în activitatea lor și nici să-i supună vreunei forme de intimidare sau de constrângere (a se vedea *supra*, pct. 29 și 30 și art. 10 din Codul european de etică al poliției și expunerea sa de motive) și, prin urmare, la rele tratamente de vreun fel. Această obligație trebuie să se aplice cu atât mai mult pentru a asigura protecția avocaților care acționează în calitate lor oficială, împotriva relor tratamente.

43. Consideră așadar că principiul reiterat în Cauza *Bouyid*, citată anterior, în ceea ce privește sarcina probării celor întâmplate în secția de poliție se aplică în speță și că sarcina probei le revine autorităților.

44. Reclamantul a prezentat, atât în fața autorităților naționale, cât și în fața Curții, un certificat medical din 12 iulie 2010 și un certificat medico-legal din 16 iulie 2010 care atestau că a suferit o entorsă a degetului inelar stâng care necesita între 5 și 7 zile de îngrijiri medicale [*supra*, pct. 15 și 16; a se vedea, *a contrario*, *Çelik împotriva Turciei* (nr. 1), nr. 39.324/02, pct. 33, 20 ianuarie 2009]. Or, Guvernul nu a prezentat niciun element care să pună sub semnul îndoielii varianta pe care reclamantul a prezentat-o în mod constant, și anume că polițistul i-a răsucit degetul inelar de la mâna stângă, în care ținea telefonul mobil. Într-adevăr, deși polițistul a negat în mod constant în cadrul procedurii interne că l-a agresat pe reclamant, acesta din urmă a susținut contrariul cu o constanță similară (*supra*, pct. 18 și 20). În plus, având în vedere că ancheta prezintă deficiențe semnificative (*infra*, pct. 58—62), nu se poate deduce

veridicitatea declarației polițistului doar pe baza faptului că ancheta nu a furnizat un element care să o contrazică (*Bouyid*, citată anterior, pct. 96).

45. Prin urmare, Curtea consideră suficient stabilit că reclamantul a suferit o entorsă a degetului inelar de la mâna stângă în timp ce se afla la secția de poliție.

46. În continuare observă că Guvernul a susținut că prejudiciul suferit de reclamant nu a atins pragul minim de severitate necesar pentru a intra în domeniul de aplicare a art. 3 din Convenție. Cu toate acestea, Curtea notează că leziunea în cauză nu a fost superficială, în măsura în care i s-a recomandat să continue îngrijirile medicale timp de 5 până la 7 zile (*supra*, pct. 16).

47. În plus, ține să sublinieze că tratamentul aplicat reclamantului nu a fost în niciun fel impus de comportamentul său. Chiar presupunând că reclamantul ar fi dat dovadă de o atitudine lipsită de respect față de polițist (*supra*, pct. 14), nimic din dosar nu indică și, de altfel, nici Guvernul nu sugerează că ar fi avut un comportament violent care să impună utilizarea forței fizice împotriva sa.

48. Aceste elemente îi sunt suficiente Curții pentru a concluziona că în speță a existat un tratament degradant (*mutatis mutandis*, *Bouyid*, citată anterior, pct. 112).

49. Prin urmare, a avut loc o încălcare sub aspect material a art. 3 din Convenție.

2. Cu privire la aspectul procedural al art. 3

a) Argumentele părților

50. Reclamantul nu a prezentat observații cu privire la acest punct, dar a indicat faptul că își menține capătul de cerere astfel cum a fost prezentat în formularul cererii.

51. Referindu-se la observațiile sale cu privire la aspectul material al art. 3, Guvernul apreciază că acuzațiile reclamantului nu puteau fi „susținute” până la punctul în care să genereze obligația de a investiga din partea autorităților.

52. În subsidiar, afirmă că a fost deschisă o anchetă penală în urma plângerii penale a reclamantului. Cu toate că ancheta a fost finalizată printr-o rezoluție de neîncepere a urmăririi penale, nimic nu permite să existe îndoieli asupra temeiniciei sale. Autoritățile au făcut verificările necesare: i-au audiat pe reclamant și pe clientul său, precum și pe polițist. În plus, certificatul medico-legal prezentat de reclamant a fost depus la dosar. Pe baza acestor elemente de probă parchetul a concluzionat că nu erau suficiente pentru a stabili, dincolo de orice îndoială rezonabilă, răspunderea penală a polițistului implicat. Această soluție a fost confirmată de instanțe, în urma contestației reclamantului. Guvernul observă că reclamantul, avocat de profesie, ar fi putut solicita instanțelor investigații suplimentare, ceea ce totuși nu a făcut.

53. Guvernul consideră că, presupunând chiar că agentul l-a atins pe reclamant pentru a-l opri să formeze numărul de urgență, intenția de a-i provoca o leziune nu a fost stabilită; or, potrivit prevederilor relevante ale Codului penal, infracțiunea de purtare abuzivă impune stabilirea unei acțiuni săvârșite cu intenție. În mod similar, actele de violență comise din culpă nu au caracter penal în cazul în care leziunile provocate necesită mai puțin de 10 zile de îngrijiri medicale. Prin urmare, singura posibilitate ca reclamantului să-i fie examinat acest capăt de cerere ar fi fost o acțiune în răspundere civilă delictuală, în baza prevederilor art. 998 și 999 din vechiul Cod civil, ceea ce el nu a făcut.

54. În cele din urmă, Guvernul consideră că ancheta a fost efectuată cu independența și celeritatea impuse de jurisprudența Curții în materie. Guvernul concluzionează asupra lipsei unei încălcări sub aspect procedural a art. 3 din Convenție.

b) Motivarea Curții

55. Curtea face trimitere la principiile generale aplicabile aspectului procedural al art. 3 din Convenție, pe care le-a reiterat recent în Hotărârea *Bouyid* (citată anterior, pct. 114—123).

56. În speță, având în vedere probele care i-au fost prezentate, în special certificatul medico-legal al reclamantului, Curtea consideră că acuzațiile de rele tratamente puteau fi „susținute” în sensul jurisprudenței sale în materie.

57. În continuare, Curtea constată că a fost efectuată o anchetă în prezenta cauză. Rămâne de apreciat diligența cu care aceasta a fost efectuată și caracterul său „efectiv”.

58. Curtea observă că, deși reclamantul și clientul său au fost audiați în august 2010, (*supra*, pct. 18 și 19), polițistul în cauză nu a fost audiat decât în august 2011, adică la un an după incident (*supra*, pct. 21). Guvernul nu a explicat întârzierea anchetei. În continuare, notează că, în afară de aceste audieri, în speță nu a fost efectuat niciun alt act de anchetă; în această privință, observă că, deși nu au existat martori oculari direcți, alte persoane erau totuși prezente în același timp în care reclamantul și S.G. se aflau în secția de poliție, atât printre polițiști, cât și printre justițiabili (*supra*, pct. 9 și 21). De asemenea, nu s-a procedat la o confruntare între reclamant și polițistul în cauză, nici la o audiere a medicilor care l-au consultat sau l-au îngrijit pe reclamant. Astfel de măsuri ar fi putut să contribuie la clarificarea faptelor.

59. În plus, din deciziile luate în acest caz nu reiese că parchetul sau curtea de apel au examinat documentele medicale depuse la dosar de către reclamant, în special certificatul medico-legal (*supra*, pct. 16). De altfel, în lapidara sa Hotărâre din 22 noiembrie 2011, curtea de apel nu a contestat faptul că incidentul din 12 iulie 2010 s-a produs așa cum a descris reclamantul în plângerea penală, ci s-a limitat doar la a constata lipsa unor elemente certe care să probeze teza răspunderii penale, fără a examina dacă această lipsă a probelor era rezultatul deficiențelor anchetei.

60. În acest context și fără a pune la îndoială raționamentul Guvernului cu privire la încadrarea juridică a faptelor în speță și, în special, existența intenției pentru a stabili în concret existența unei infracțiuni în dreptul penal român (*supra*, pct. 53), Curtea observă că acesta intervine după producerea faptelor și că autoritățile naționale, cărora le revenea sarcina de a efectua o anchetă efectivă în speță, nu au procedat în niciun caz la un astfel de raționament.

61. În ceea ce privește argumentul Guvernului întemeiat pe posibilitatea ca reclamantul să formuleze o acțiune civilă în despăgubiri (*supra*, pct. 53), Curtea reamintește că a constatat deja că, dacă autoritățile s-ar limita să reacționeze în caz de rele tratamente deliberat aplicate de către reprezentanții statului doar prin acordarea unei simple indemnizații, fără a lupta să urmărească și să pedepsească pe cei responsabili, agenții statului ar fi putut încălca în unele cazuri drepturile persoanelor supuse practic controlului lor, cu impunitate absolută, iar interdicția legală absolută a torturii și a tratamentelor inumane sau degradante ar fi lipsită de efect util, în ciuda importanței sale fundamentale [a se vedea, în acest sens, *Gäfgen împotriva Germaniei* (MC), nr. 22.978/05, pct. 119, CEDO 2010, cu referințele citate].

62. Ținând seama de elementele menționate anterior, Curtea apreciază că reclamantul nu a beneficiat de o anchetă efectivă. În consecință, concluzionează în sensul încălcării sub aspect procedural a art. 3 din Convenție.

II. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 5 § 1 din Convenție

63. Reclamantul se plânge, de asemenea, că a fost sechestrat la 12 iulie 2010 în biroul lui C.P. pentru a semna, împotriva voinței sale, un proces-verbal redactat de acesta din urmă; invocă art. 5 § 1 din Convenție, redactat după cum urmează:

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

a) dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent;

b) dacă a făcut obiectul unei arestări sau al unei dețineri legale pentru nesupunerea la o hotărâre pronunțată, conform legii, de către un tribunal ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege;

c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a se bănui că a săvârșit o infracțiune sau când

există motive temeinice ale necesității de a-l împiedica să săvârșească o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;

d) dacă este vorba de detenția legală a unui minor, hotărâtă pentru educația sa sub supraveghere, sau despre detenția sa legală, în scopul aducerii sale în fața autorității competente;

e) dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond; [...]

f) dacă este vorba despre arestarea sau detenția legală a unei persoane pentru a o împiedica să pătrundă în mod ilegal pe teritoriul sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extradare.”

64. Guvernul contestă acest argument. Bazându-se pe contradicțiile dintre declarația reclamantului și cea a clientului său în ceea ce privește întrebarea dacă C.P. a încuiat cu cheia ușa de la birou, precum și pe informațiile furnizate de poliția din Constanța (*supra*, pct. 13), Guvernul consideră că reclamantul nu a suferit o lipsire de libertate. Pe de altă parte, incidentul în cauză nu a durat mai mult de 5—10 minute, perioada scurtă de timp nejustificând afirmațiile reclamantului că s-a simțit lipsit de libertate.

65. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Îl declară așadar admisibil.

66. Curtea reamintește că, pentru a determina dacă un individ este „lipsit de libertate” în sensul art. 5, se pleacă de la situația concretă și se ia în considerare un ansamblu de criterii cum ar fi tipul, durata, efectele și modalitățile de executare ale măsurii în cauză [*Guzzardi împotriva Italiei*, 6 noiembrie 1980, pct. 92, seria A, nr. 39, și *Mogoș împotriva României* (dec.), nr. 20.420/02, 6 mai 2004]. Totodată, adesea este necesar, pentru a se pronunța asupra existenței unei încălcări a drepturilor apărute de Convenție, să se consacre discernerii realității dincolo de aparențe și de vocabularul folosit (a se vedea, de exemplu, referitor la art. 5 § 1, *Van Droogenbroeck împotriva Belgiei*, 24 iunie 1982, pct. 38, seria A, nr. 50).

67. În speță, Curtea notează că părțile dau faptelor versiuni diferite în ceea ce privește întrebarea dacă C.P. a încuiat ușa de la birou pentru a-l împiedica pe reclamant să iasă (*supra*, pct. 7 și 13). În această privință, notează că în momentul în care a fost audiat în timpul anchetei clientul reclamantului nu a menționat faptul că C.P. ar fi închis ușa de la birou cu cheia (*supra*, pct. 19).

68. Curtea reafirmă că poliția are obligația să respecte rolul avocaților, să nu intervină în mod nejustificat în activitatea lor și nici să-i supună vreunei forme de intimidare sau de constrângere (*supra*, pct. 42). Chiar presupunând că polițistul în cauză s-a comportat așa cum susține reclamantul, Curtea notează că părțile nu contestă durata scurtă de timp a măsurii, aceasta nedeșășind mai mult de 10 minute. Cu toate că a concluzionat anterior că poate fi vorba despre lipsire de libertate în cazul în care măsura nu este decât de scurtă durată (*Foka împotriva Turciei*, nr. 28.940/95, pct. 75, 24 iunie 2008), Curtea consideră că, având în vedere împrejurările specifice ale speței, reclamantul nu a fost lipsit de libertate în sensul art. 5 § 1 din Convenție. În special, Curtea acordă importanță faptului că reclamantul a mers din proprie inițiativă la secția de poliție și a putut să plece din acel loc la scurt timp după incidentul pe care îl denunță [a se vedea, *a contrario*, *Creangă împotriva României* (MC), nr. 29.226/03, pct. 94—100, 23 februarie 2012].

69. În consecință, Curtea concluzionează că nu a fost încălcat art. 5 § 1 din Convenție.

III. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

70. În conformitate cu art. 41 din Convenție:

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

71. Reclamantul pretinde 100.000 euro (EUR) pentru prejudiciul moral pe care l-ar fi suferit.

72. Guvernul consideră că suma solicitată de reclamant este excesivă în raport cu jurisprudența Curții în materie.

73. Curtea consideră că trebuie să i se acorde reclamantului suma de 11.700 EUR cu titlu de prejudiciu moral.

B. Cheltuieli de judecată

74. Reclamantul nu a formulat nicio cerere de rambursare a cheltuielilor de judecată suportate pe parcursul procedurii.

C. Dobânzi moratorii

75. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. declară cererea admisibilă;
2. hotărăște că a fost încălcat art. 3 din Convenție sub aspect material;
3. hotărăște că a fost încălcat art. 3 din Convenție sub aspect procedural;
4. hotărăște că nu a fost încălcat art. 5 § 1 din Convenție;
5. hotărăște:

a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data rămânării definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, suma de 11.700 EUR (unsprezece mii șapte sute euro), care trebuie convertită în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății, pentru prejudiciul moral;

b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

6. respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la 5 aprilie 2016, în temeiul art. 77 § 2 și art. 77 § 3 din Regulamentul Curții.

PREȘEDINTE
ANDRÁS SAJÓ

Grefier,
Françoise Elens-Passos

RECTIFICĂRI

În cuprinsul Ordinului ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 1.818/2016 pentru aprobarea Ghidului de finanțare a Programului privind instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire, beneficiari unități administrativ-teritoriale, instituții publice și unități de cult, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 747 din 26 septembrie 2016, se fac următoarele rectificări:

— în anexa nr. 2.1 la ghidul de finanțare, la pct. I subpct. 2.6, în loc de: „... *al reprezentantului legal,*” se va citi: „... *al solicitantului,*”;

— în anexa nr. 2.1 la ghidul de finanțare, la pct. II subpct. 3.3, în loc de: „... *reprezentantul legal nu a fost condamnat...*” se va citi: „... *solicitantul nu a fost condamnat...*”.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 051305